

01/12/2020

**Κοινό Υπόμνημα WWF Ελλάς – Greenpeace
προς τα μέλη του Ελληνικού Κοινοβουλίου**

Αναφορικά με τις ρυθμίσεις για ΑΠΕ/ΕΛΑΠΕ/ΕΚΟΙΝ – Τροπολογία ΥΠΕΝ

Επί της αρχής

Στις 13/11/2020, το ΥΠΕΝ με ανακοίνωσή του μέσω του αρμόδιου υπουργού κ. Κωστή Χατζηδάκη, ανακοίνωσε ένα πακέτο μέτρων με τίτλο [«Μεταρρυθμιστική παρέμβαση της κυβέρνησης για τις ΑΠΕ»](#), το οποίο προκάλεσε σωρεία αντιδράσεων από φορείς της αγοράς των ΑΠΕ. Δυστυχώς, η ηγεσία του ΥΠΕΝ μέχρι τώρα δεν έχει δώσει στη δημοσιότητα την τροπολογία και τις σχετικές διατάξεις, προκειμένου να πραγματοποιηθεί μία δομημένη συζήτηση γύρω από το τελικό περιεχόμενο των προτάσεων του ΥΠΕΝ.

Σύμφωνα με το ΥΠΕΝ, οι παρεμβάσεις γίνονται για να αντιμετωπιστεί το σημαντικό πλεόν έλλειμμα του Ειδικού Λογαριασμού για τις ΑΠΕ (ΕΛΑΠΕ) αλλά και για να δημιουργηθούν οι όροι και οι προϋποθέσεις για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς στο πλαίσιο του Target Model και επί της ουσίας χωρίζονται σε 2 άξονες:

- Μέτρα χρηματοοικονομικού χαρακτήρα
- Μέτρα διαρθρωτικού χαρακτήρα

Επομένως, τα 2 βασικά ερωτήματα ως προς τις παρεμβάσεις αυτές είναι οι εξής:

- Συμβάλλουν τα μέτρα αυτά στην επίτευξη των στόχων για τις ΑΠΕ, ειδικά με ορίζοντα το 2030;
- Συμβάλλουν τα μέτρα αυτά στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του ΕΛΑΠΕ;

Η απάντηση στα δύο ερωτήματα είναι αρνητική. Τα μέτρα είναι αποσπασματικού χαρακτήρα και μεταφέρουν το βάρος κυρίως σε παραγωγούς (και ειδικότερα στους μικρομεσαίους) και καταναλωτές, αφήνοντας τους προμηθευτές πρακτικά ανέγγιχτους (μηδενική συνεισφορά το 2020). Ταυτόχρονα πλήττουν την αξιοπιστία της αγοράς των ΑΠΕ λόγω των έκτακτων ρυθμίσεων, με ό,τι αυτό μπορεί να σημαίνει για την επίτευξη των εθνικών ενεργειακών στόχων για το 2030. Αξίζει να σημειωθεί δε, ότι το ΕΣΕΚ στην επόμενη τριετία θα χρειαστεί να αναβαθμιστεί περαιτέρω μετά την επικείμενη ενίσχυση του ευρωπαϊκού κλιματικού στόχου για το 2030 όπως αναμένεται να αποφασιστεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 11^{ης} και 12^{ης} Δεκεμβρίου.

Το έλλειμμα του ειδικού λογαριασμού των ΑΠΕ (ΕΛΑΠΕ) οφείλεται εν μέρει στην απόφαση του Σεπτεμβρίου 2019 για τη μείωση του ΕΤΜΕΑΡ με ταυτόχρονη αύξηση των λογαριασμών ηλεκτρικής ενέργειας, αλλά και στις επιπτώσεις της πανδημίας.

Σημειώνουμε ότι κάποιες διατάξεις για τις ενεργειακές κοινότητες είναι προβληματικές καθώς τοποθετούνται αδικαιολόγητα σε δυσμενέστερο καθεστώς σε σχέση με τους ιδιώτες (ολοκλήρωση έργων Ιούνιος 2021 για τις ΕΚΟΙΝ, Δεκέμβριος 2021 για τους ιδιώτες).

Τονίζουμε, δε, ότι – εν αναμονή των τελικών τροπολογιών του Υπουργείου – οποιαδήποτε αναδρομική κατάργηση ή αλλαγή στο καθεστώς των ΕΚΟΙΝ θα αποτελέσει τροχοπέδη για την βιώσιμη ανάπτυξή τους, θα υπονομεύσει περαιτέρω την συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία της ενεργειακής μετάβασης και θα πλήξει την αξιοπιστία της Πολιτείας απέναντί τους.

Α. Για τα ζητήματα των ενεργειακών κοινοτήτων:

Οι δύο οργανώσεις συμφωνούν επί της αρχής με την πρόθεση του Υπουργείου να ορίσει **κατώτατο όριο συμμετοχής μελών** στις ΕΚΟΙΝ προκειμένου να διασφαλίζεται η εγγυημένη τιμή στα έργα ΑΠΕ. Ένα τέτοιο μέτρο δύναται να προστατεύσει τις πραγματικές ΕΚΟΙΝ από ιδιοτελείς ιδιωτικές πρωτοβουλίες καθώς και να αποτελέσει κίνητρο προώθησης του συνεταιρίζεσθαι στις τοπικές κοινωνίες. Ωστόσο, εύλογα προκύπτουν κάποια σημαντικά ερωτήματα:

- **Βάσει ποιας μεθοδολογίας προκύπτει το κατώτατο όριο συμμετοχής τουλάχιστον 60 μελών** (εκ των οποίων τα 50 φυσικά πρόσωπα); Έως τώρα δεν έχει δοθεί καμία επαρκής τεκμηρίωση για την επιβολή του συγκεκριμένου οριζόντιου περιορισμού (π.χ. γιατί όχι 50 ή 40 μέλη αντί για 60;). Σημειώνεται ότι το ανώτατο όριο των 60 μελών πρωτοεμφανίστηκε στη σχετική [ΥΑ του Μαρτίου](#) (Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/28857/1083) και αφορούσε την προτεραιότητα των ΕΚΟΙΝ στην εξέταση των αιτήσεων από τον ΔΕΔΔΗΕ, ωστόσο χωρίς καμία σχετική τεκμηρίωση.
- **Γιατί οι ΕΚΟΙΝ υποβάλλονται σε δυσμενέστερο καθεστώς έναντι των ιδιωτών παραγωγών** αναφορικά με την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των έργων ΑΠΕ με εγγυημένη τιμή; (Ιούνιος 2021 για ΕΚΟΙΝ έναντι Δεκεμβρίου 2021 για υπόλοιπους ιδιώτες). Απαιτείται τουλάχιστον ίδια αντιμετώπιση. Ταυτόχρονα, οι προθεσμίες αυτές είναι ασφυκτικές, λαμβάνοντας υπόψη την πανδημία και την υποστελέχωση των σχετικών υπηρεσιών των διαχειριστών.
- **Γιατί το υπουργείο δεν έχει ακόμα ανακοινώσει οικονομικά μέτρα στήριξης των ΕΚΟΙΝ** (με εξαίρεση κάποιες περιπτώσεις σε λιγνιτικές περιοχές); Ιδιαίτερα οι μη-κερδοσκοπικού χαρακτήρα ΕΚΟΙΝ, για τις οποίες το κόστος σύστασης και λειτουργίας αποτελεί σημαντική επιβάρυνση, θα έπρεπε ήδη να έχουν ενταχθεί σε κάποιο σχέδιο ενίσχυσης.

Προτάσεις WWF Ελλάς και Greenpeace

1. Στο πλαίσιο της θωράκισης περαιτέρω του θεσμού των Ενεργειακών Κοινοτήτων, προτείνεται η **εισαγωγή προοδευτικής κλίμακας συμμετοχής των μελών εξαιρέσεως των ΕΚΟΙΝ σε σχέση με τις διαγωνιστικές διαδικασίες**, προκειμένου να πριμοδοτεί την αυξημένη συμμετοχή των πολιτών και των φυσικών προσώπων (στο 55% έναντι του 51% στο ν.4513/2018)*. Με αυτό τον τρόπο δίνεται ένα πολύ μικρό περιθώριο σε μικρότερες ΕΚΟΙΝ για έργα εκτός διαγωνισμών (π.χ. 3 MW), με ταυτόχρονο κίνητρο για την αύξηση των μελών.

Μία ενδεικτική προσέγγιση είναι η παρακάτω για τις ΕΚΟΙΝ (στις οποίες δεν συμμετέχουν ΟΤΑ):

Αριθμός Μελών	Συντελεστής συμμετοχής φυσικών προσώπων	Φυσικά πρόσωπα που θα συμμετέχουν (στρογγυλοποίηση)	MW εκτός διαγωνισμών
15	55%	8	3
30	55%	17	6
45	55%	25	9
60	55%	33	18

* Υπενθυμίζεται πως με βάση το ισχύον πλαίσιο, απαιτούνται 15 μέλη και πλειοψηφία (51%) των φυσικών προσώπων.

2. Αναφορικά με την καταληκτική ημερομηνία σύμβασης με τον ΔΑΠΕΕΠ, να ισχύσει για όσες ΕΚΟΙΝ δεν εμπίπτουν στην ανωτέρω πρόταση 1 το ίδιο καθεστώς που προτείνεται για τους ιδιώτες.

Β. Για τα ζητήματα του ΕΛΑΠΕ

Στο παρελθόν ο ΕΛΑΠΕ έχει αποτελέσει μαξιλάρι υπερκερδοφορίας των προμηθευτών ενέργειας, όπως συμβαίνει και σήμερα. Παρά το γεγονός ότι οι ΑΠΕ μειώνουν την χονδρεμπορική τιμή αγοράς – με βασικούς ωφελούμενους τους προμηθευτές ενέργειας - εν τούτοις καλούνται εκ νέου να επιβαρυνθούν με «εφάπαξ» τέλος για τη μείωση του ελλείμματος του ΕΛΑΠΕ. Με αυτόν τον τρόπο πλήττεται για άλλη μία φορά το επενδυτικό περιβάλλον των ΑΠΕ και εν γένει η επενδυτική αξιοπιστία της χώρας.

Η ανάθεση έργου για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του ΕΛΑΠΕ από τη ΡΑΕ, δημιουργεί αμφιβολίες σχετικά με το αν τα μέτρα αυτά θα είναι τα τελευταία ή για το αν επιλύεται το καταγεγραμμένο πρόβλημα βιωσιμότητας του ΕΛΑΠΕ. Αντίθετα, ο ΕΛΑΠΕ θα πρέπει να έχει μία σταθερή και αξιόπιστη λειτουργία που θα υποστηρίζει τις ΑΠΕ και θα εμπνέει σιγουριά ως προς την ικανότητα να χρηματοδοτεί τους παραγωγούς των ΑΠΕ χωρίς να επιβαρύνει τους καταναλωτές. Επιπλέον, ερωτηματικά προκαλεί το γεγονός πώς θα ψηφιστούν μέτρα και ρυθμίσεις τα οποία δεν έχουν ακόμη μελετηθεί ως προς τις επιπτώσεις τους στην αγορά των ΑΠΕ, όπως ενημέρωσε και ο Πρόεδρος της ΡΑΕ στην ακρόαση των φορέων (30/11, ακρόαση φορέων στη Βουλή) αναφερόμενος στο έργο της ΡΑΕ για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του ΕΛΑΠΕ, που θα συμπεριλάβει και τις επιπτώσεις των νέων ρυθμίσεων.

Τέλος, η μείωση των **ΥΚΩ** θα πρέπει να επιφέρει ανταποδοτικό όφελος στους καταναλωτές, μέσω μίας – έστω και συμβολικής – μείωσης των λογαριασμών αλλά κυρίως μέσω επιδοτήσεων προγραμμάτων εξοικονόμησης ενέργειας και προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής για την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας. Δεν είναι δίκαιο ούτε καλή πρακτική, η συνεπαγόμενη λόγω των διασυνδέσεων μείωση στο κόστος συστήματος να μην μεταφράζεται σε ουσιαστικό όφελος για τους καταναλωτές. Υπενθυμίζεται επίσης πως κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020, **τα νοικοκυριά γνώρισαν στα τιμολόγια τους μέση αύξηση της τάξης του 8,6% σε σχέση με το προηγούμενο εξάμηνο** (β' εξάμηνο 2019) με τη μέση τιμή της κιλοβατώρας (χωρίς φόρους και τέλη) να διαμορφώνεται στα 0,129 ευρώ. Η Ελλάδα είναι πλέον ακριβότερη από μία σειρά χωρών όπως η Γαλλία (0,1247 ευρώ ανά κιλοβατώρα), η Φινλανδία και η Ισπανία (0,1178 ευρώ), η Πορτογαλία (0,1139 ευρώ) αλλά και η Σουηδία (0,1130 ευρώ).

Προτάσεις WWF Ελλάς και Greenpeace

1. Εν αναμονή των τελικών πορισμάτων της ΡΑΕ, την δικαιότερη κατανομή του βάρους για την κάλυψη του ελλείμματος του ΕΛΑΠΕ, η οποία θα πρέπει να έχει σημαντικά αυξημένη την συνεισφορά των προμηθευτών ενέργειας (από το προτεινόμενο 2€/MWh) και μειωμένη – αν όχι εκμηδενισμένη – την συνεισφορά των ΑΠΕ.
2. Την ανάπτυξη των Εγγυήσεων Προέλευσης για τις ΑΠΕ, κάτι που θα δώσει και ένα νέο έσοδο στον ΕΛΑΠΕ μέσω του ΔΑΠΕΕΠ.

Γ. Περαιτέρω σημεία προβληματισμού / προς διερεύνηση:

- Πότε θα εκκινήσουν οι υπόψη «light» διαγωνισμοί (για τα φ/β κάτω των 500kW); Θα υπάρχει συγκεκριμένο πλάνο και αν ναι, πότε θα δοθεί στη δημοσιότητα; Υπάρχει και αν ναι, έχει υπολογιστεί ποια η επιπλέον επιβάρυνση (οικονομικά, διοικητικά) για τους πολύ μικρούς, μικρούς και μικρομεσαίους επενδυτές;
- Για τη ρήτρα των διαγωνισμών, σκέφτεται το ΥΠΕΝ να έχει και διαγωνισμούς ειδικούς ανά τεχνολογία; Αν όχι, πώς σκέφτεται να εξασφαλίσει την διαφοροποίηση του μίγματος μέσω της ρήτρας; Ποιο το όριο; Προτείνεται η εξέταση καθιέρωσης και ειδικών διαγωνισμών στο πλάνο, στο πλαίσιο της διασφάλισης της διαφοροποίησης του μίγματος.
- Με δεδομένο την συνεπαγόμενη οικονομική κρίση λόγω της πανδημίας και της παύσης ή τερματισμού λειτουργίας πολλών επιχειρήσεων (οι οποίες επομένως δεν έχουν τζίρο ή δεν θα ανοίξουν), πώς εκτιμά το ΥΠΕΝ την δυνατότητα εισπραξιμότητας του υπόψη αναδρομικού ποσού του ΕΤΜΕΑΡ (180 εκ.€);
- Υπάρχει μελέτη που να υποδεικνύει την επίπτωση της πανδημίας στον ΕΛΑΠΕ; Αν ναι, πόση είναι αυτή τελικά; Επιπλέον, η απορρόφηση κονδυλίων από το Ταμείο Ανάκαμψης για τον ΕΛΑΠΕ πρέπει να περιοριστεί στο ακριβές ποσό της επίπτωσης, ειδάλλως η απορρόφηση για την συνολική ανάκαμψη της οικονομίας θα είναι μικρότερη, καθώς το ποσό θα μπορούσε να διατεθεί σε παραγωγικές επενδύσεις.

- Υπάρχει ελάχιστο όριο ισχύος για εξαίρεση από διαγωνισμούς (π.χ. 100kW) ή περιλαμβάνει όλα τα φωτοβολταϊκά κάτω των 500kW;

Επικοινωνία:

Δημήτρης Τσέκερης, Υπεύθυνος Ενεργειακής Πολιτικής WWF Ελλάς, 694 8420842,
d.tsekeris@wwf.gr

Τάκης Γρηγορίου, Υπεύθυνος για θέματα ενέργειας & κλιματικής αλλαγής, Ελληνικό γραφείο
Greenpeace, 6984617027, takis.grigoriou@greenpeace.org